

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
վնկախ առևիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	Ներածություն	5
2	Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	5
3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ	7
4	Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ	9
5	Չուտ տոկոսային եկամուտ	24
6	Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ	25
7	Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	25
8	Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	25
9	Շահութահարկ	26
10	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28
11	Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ստացման ենթակա գումարներ	29
12	Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	29
13	Հաճախորդներին տրված վարկեր	30
14	Ներդրումային արժեթղթեր	36
15	Վարձակալություն	37
16	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	38
17	Այլ ակտիվներ	39
18	Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	39
19	Հաճախորդների ընթացիկ հաշվիներ և ավանդներ	39
20	Այլ ներգրավված միջոցներ	40
21	Այլ պարտավորություններ	41
22	Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	41
23	Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	41
24	Ռիսկերի կառավարում	42
25	Կապիտալի կառավարում	69
26	Փոխատվության հանձնառություններ և պայմանական դեպքեր	70
27	Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	72
28	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	75

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ Բաժնետիրոջը և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Էական տեղեկատվությունը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի Էթիկայի այն պահանջների, որոնք վերաբերում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտին, և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Բանկի 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, ով այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ 2023 թվականի մարտի 24-ին արտահայտել է չձևափոխված կարծիք:

Ղեկավարության և տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- ▶ Չնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման զնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ զնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Չնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Տնօրենների Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն
Աուդիտի բաժնի գործընկեր

Էրիկ Չայրապետյան

Պատասխանատու աուդիտոր

Ելենա Աղամյան

12 մարտի, 2024թ.

Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	<u>Ծան.</u>	<u>2023թ.</u>	<u>2022թ.</u>
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	5	8,185,814	6,744,730
Տոկոսային ծախս	5	(3,954,293)	(3,509,784)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	5	4,231,521	3,234,946
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	6	356,779	223,831
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	6	(221,514)	(161,055)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		135,265	62,776
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից		210,444	113,735
Չուտ այլ գործառնական ծախսեր		(160,885)	(113,155)
Գործառնական եկամուտ		4,416,345	3,298,302
Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում	7	158,877	109,939
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(1,479,361)	(1,207,927)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,323,011)	(997,532)
Ճահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		1,772,850	1,202,782
Ճահութահարկի գծով ծախս	9	(273,494)	(281,675)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ		1,499,356	921,107

Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար, առանց շահութահարկի

Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգվում են կամ հետագայում կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխություն - իրական արժեքի զուտ փոփոխություն և ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ

Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս) հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի

Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ

	598,364	(636,919)
	598,364	(636,919)
	2,097,720	284,188

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են ղեկավարության կողմից 2024թ. մարտի 12-ին:

 Հայկ Ստեփանյան
 Գլխավոր գործադիր տնօրեն

 Անի Սարգսյան
 Ֆինանսների և վարչարարության
 վարչության ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2023թ.	2022թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	6,268,266	13,015,224
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11	5,441,127	6,466,185
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	12	16,682,670	8,954,714
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	50,572,585	52,043,050
Ներդրումային արժեթղթեր	14	31,610,283	18,429,094
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	15	416,504	484,917
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	2,849,472	2,734,364
Բռնագանձված ակտիվներ	13	147,727	109,052
Այլ ակտիվներ	17	336,555	310,413
Ընդամենը ակտիվներ		114,325,189	102,547,013
Պարտավորություններ			
Բանկերը ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	18	97,523	3,142,082
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	73,831,733	61,784,306
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		201,863	179,530
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		353,279	389,107
Այլ պարտավորություններ	21	787,101	486,934
Այլ ներգրավված միջոցներ	20	278,949	299,003
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	94,640	8,471
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	22	6,411,157	6,086,356
Ընդամենը պարտավորություններ		82,056,245	72,375,789
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	26,249,100	26,249,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(82,352)	(680,716)
Չբաշխված շահույթ		5,845,047	4,345,691
Ընդամենը սեփական կապիտալ		32,268,944	30,171,224
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		114,325,189	102,547,013

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ճան.	2023թ.	2022թ.
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր			
Ստացված տոկոսներ		8,093,634	6,676,472
Վճարված տոկոսներ		(3,625,806)	(3,307,883)
Ստացված միջնորդավճարներ		356,681	223,708
Վճարված միջնորդավճարներ		(221,347)	(161,002)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից		245,581	142,442
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(38,666)	(23,549)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին		(1,457,083)	(1,220,839)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(1,021,186)	(717,381)
Չուտ այլ գործառնական ծախսեր		(203,041)	(157,867)
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ)/սվազում</i>			
Ներդրումային արժեթղթեր		(12,098,741)	3,241,615
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		1,031,586	(7,075,291)
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ		(7,588,688)	2,039,710
Հաճախորդներին տրված վարկեր		2,273,566	(15,707,481)
Այլ ակտիվներ		115,694	189,108
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(սվազում)</i>			
Բանկերց ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ		(3,000,957)	2,721,134
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		10,641,541	7,614,259
Այլ պարտավորություններ		212,485	126,075
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		(6,284,747)	(5,396,770)
Վճարված շահութահարկ		(297,141)	(242,897)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(6,581,888)	(5,639,667)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ		(318,177)	(163,373)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(318,177)	(163,373)
ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ			
Այլ ներգրավված միջոցներ մարում	20	(31,769)	(97,513)
Վարձավճարներ		(35,918)	(74,241)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(67,687)	(171,754)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(6,967,752)	(5,974,794)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		219,977	(2,724,566)
Պարտքային կորստի գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		817	463
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ		13,015,224	21,714,121
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	10	6,268,266	13,015,224

1-28 կից ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն**2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Բաժնիտիրա- կան կապիտալ</i>	<i>Էմիսիոն եկամուտ</i>	<i>Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատ ման պահուստ</i>	<i>Չբաշխված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(43,797)	3,424,584	29,887,036
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	921,107	921,107
Այլ համապարփակ վնաս					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(636,919)	-	(636,919)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	-	-	(636,919)	-	(636,919)
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	(636,919)	921,107	284,188
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(680,716)	4,345,691	30,171,224
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(680,716)	4,345,691	30,171,224
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	1,499,356	1,499,356
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	598,364	-	598,364
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	598,364	-	598,364
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	598,364	1,499,356	2,097,720
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,249,100	257,149	(82,352)	5,845,047	32,268,944

(հազար ՀՀ դրամ)

1 Ներածություն

ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի սեփականատերն է «Բիբլոս Բանկ Ես.Եյ.Էլ»-ին: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է Ֆրանսուա Բաիլը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները բացահայտված են Ծանոթագրություն 27-ում:

բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը, ինչպես նաև ընդհանուր գործարար միջավայրը շարունակում են զարգանալ: Սակայն օրենսդրության տարբեր մեկնաբանությունները և հաճախակի փոփոխությունները, այլ իրավական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ են ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ի լրումն, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում զինված հակամարտության բռնկումը, դրան հաջորդած Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ հրադադարի պայմանավորվածությունը և, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հակամարտության սրացումը ավելի են մեծացրել բիզնես միջավայրի անորոշությունը:

Ուկրաինայում պատերազմի արդյունքում տեղի է ունեցել ոչ նեգիդենտների (հատկապես Ռուսաստանից) ներհոսք Հայաստան, ինչը նպաստել է Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական հոսքերի ծավալի զգալի ավելացմանը: Սակայն, Բանկի ներգրավվածությունը տվյալ դրամական հոսքերի սպասարկման մեջ խիստ սահմանափակ է: Միևնույն ժամանակ, Ղեկավարությունը իրականացնում է ընթացիկ տնտեսական իրավիճակի մշտական դիտարկում: Զանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ Բանկի գործունեության վրա, քանի որ ընդհանուր տնտեսության վրա դրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ առկա է անորոշություն:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից մշակված և թողարկված ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ») և ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Մեկնաբանությունների կոմիտեի (ՀՀՄՍԿ) կողմից թողարկված Մեկնաբանությունների համաձայն:

բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և ներկառուցված ածանցյալ գործիքների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

գ) Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (ՀՀ դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին՝ 1 ԱՄՆ դոլարի համար 404.79 ՀՀ դրամ և 393.57 ՀՀ դրամ և 1 եվրոյի համար 447.90 ՀՀ դրամ և 420.06 ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում.

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – *Ծան. 24 (բ)*:

Ենթադրությունների և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեգրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ԱՊԿ գնահատման մոդելի համար, այդ թվում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – *Ծան. 24 (բ)*,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – *Ծան.28*,
- մայր ընկերությունից ստացված ստորադաս փոխառությունների ֆորվարդների և օպցիոնների իրական արժեք – *Ծան. 22*:

Կլիմային առնչվող հարցեր

Բանկն իր գնահատումներում և ենթադրություններում ըստ անհրաժեշտության դիտարկում է կլիմային առնչվող հարցերը: Այս գնահատումը ներառում է Բանկի վրա հնարավոր ազդեցությունների լայն շրջանակ՝ պայմանավորված ֆիզիկական և անցումային ռիսկերով: Բանկը կարծում է, որ իր բիզնես մոդելը և պրոդուկտները մրցունակ կլինեն ցածր ածխածնային տնտեսության անցման դեպքում, և հետաբար, եզրակացրել է, որ կլիմային առնչվող հարցերը չեն հանգեցնում ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր հոդվածի հիմքում ընկած գնահատումների և ենթադրությունների էական անորոշության: Չնայած այն փաստին, որ կլիմային առնչվող ռիսկերը ներկայումս կարող են նշանակալի ազդեցություն չունենալ չափման վրա, Բանկը ուշադիր հետևում է համապատասխան փոփոխություններին և զարգացումներին, ինչպիսին է կլիմայի վերաբերյալ նոր օրենսդրությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

ա) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար (եթե այլ բան նշված չէ): Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել: Բացառությամբ սույն ծանոթագրության մեջ բացահայտված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2 ստանդարտների փոփոխությունների, այլ ստանդարտներ կամ փոփոխություններ ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում («Եականության մասին դատողությունների կիրառում»), փոփոխությունները ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ Եականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով «նշանակալի» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը «Եական» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն Եականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

Այս փոփոխությունները ազդեցություն են ունեցել Բանկի՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա, բայց ոչ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած միավորի չափման, ճանաչման կամ ներկայացման վրա:

ՀՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր

ՀՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր ստանդարտը գործում է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: ՀՀՄՍ 17-ը կիրառվում է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակների համար (ներառյալ՝ կյանքի ապահովագրություն, ոչ կյանքի ապահովագրություն, ուղղակի ապահովագրություն և վերաապահովագրություն), անկախ ապահովագրություն տրամադրող կազմակերպության տեսակից, ինչպես նաև կիրառելի է որոշակի երաշխիքների և հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով ֆինանսական գործիքների դեպքում: Կիրառելի են որոշ բացառություններ:

Ներքոնշյալ բացառություններից բացի, Բանկը չի բացահայտել այն պայմանագրերը, որոնք հանգեցրել են ապահովագրական նշանակալի ռիսկի փոխանցմանը, և, հետևաբար, Բանկը եզրակացրել է, որ ՀՀՄՍ 17-ը Եական ազդեցություն չունի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տվյալ սահմանման շրջանակներում, Բանկը գնահատում է վարկային քարտերը և համանման պրոդուկտները, որոնք ապահովագրական ծածկույթ են պարունակում: ՀՀՄՍ 17-ը իր շրջանակից բացառում է վարկային քարտերի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրերը, որոնք տրամադրում են կրեդիտային կամ վճարային պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, միայն և միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս չի արտացոլում առանձին հաճախորդի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը: Բանկը եզրահանգել է, որ պայմանագրի գինը սահմանելիս առանձին հաճախորդի հետ կապված ապահովագրական ռիսկը չի գնահատվել, քանի որ բոլոր դիմումատուներին տվյալ պրոդուկտները առաջարկվել են նույն գնով, հետևաբար դրանք չեն ներառվում ՀՀՄՍ 17-ում:

Վարկային պայմանագրերը, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, բայց ապահովագրական իրադարձությունների փոխհատուցումը սահմանափակում են այն չափով, որն այլապես պահանջվում է ապահովագրի՝ պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունը մարելու համար - այդպիսի վարկերի թողարկողները, օրինակ՝ մահվամբ կասեցվող վարկերը, ունեն տարբերակ կիրառելու ՀՀՄՍ 9-ը կամ ՀՀՄՍ 17-ը: Ընտրությունը կատարվում է պորտֆելի մակարդակով և համարվում է անդառնալի:

Բանկը մշտական հիմունքներով նախընտրել է կիրառել ՀՀՄՍ 9-ը տվյալ պրոդուկտների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար: Այլ փոփոխությունները և մեկնաբանությունները կիրառվել են առաջին անգամ 2023 թվականին, սակայն ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

ա) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

ՀՀՄՍ 12 Շահութահարկ ստանդարտի փոփոխությունները ներառում են ՀՀՄՍ 12-ի համաձայն սկզբնական ճանաչման բացառությունների շրջանակը. այն այլևս չի կիրառվում այն գործարքների մասով, որոնք հանգեցնում են հավասար հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, ինչպիսիք են՝ վարձակալությունը և ապագործարկման պարտավորությունները:

Տվյալ փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

Միջազգային հարկային բարեփոխումներ - Մոտեցում II մոդելի կանոններ - ՀՀՄՍ 12 ստանդարտի փոփոխություններ

ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները կատարվել են ի պատասխան ՏՀԶԿ «Հարկման բազայի խեղաթյուրման և շահույթների տեղաշարժ» (BEPS) ծրագրի Մոտեցում II կանոնների և ներառում են՝

- Պարտադիր ժամանակավոր բացառություն հետաձգված հարկերի ճանաչման և բացահայտման համար, որոնք առաջացել են Մոտեցում II մոդելի կանոնների իրավական սկզբունքների կիրառման արդյունքում, և
- Ազդեցության ոլորտում գտնվող կազմակերպությունների բացահայտման պահանջները օգնում են ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին լավագույնս հասկանալ կազմակերպության ենթարկվածությունը Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկերի գծով ռիսկին, որն առաջանում է տվյալ օրենսդրությունից, մասնավորապես, Նախքան այն ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը:

Այն ժամանակահատվածներում, երբ Մոտեցում II մոդելի կանոնների մասով օրենսդրությունը (ըստ Էուրոյան) գործում է, բայց ուժի մեջ չի մտել, փոփոխությունները պահանջում են հայտնի կամ որջամտորեն գնատահելի տեղեկատվության բացահայտում, որը կօգնի ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին հասկանալ կազմակերպության՝ ռիսկին ենթարկվածությունը, որն առաջանում է Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկից, ներառյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկի ռիսկին կազմակերպության ենթարկվածության մասով որակական և քանակական տեղեկատվությունը: Օրինակ՝

- ա) Որակական տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչ ազդեցություն է ունեցել Մոտեցում II մոդելի կանոնների մասով օրենսդրությունը և հիմնական իրավական սկզբունքները կազմակերպության վրա, որոնց մասով կարող են լինել Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկի գծով ռիսկեր, և
- բ) Զանակական տեղեկատվություն, ինչպիսիքն են՝
 - կազմակերպության շահույթի մասնաբաժնի հայտանիշ, որը կարող է ենթակա լինել Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկով և այդ շահույթի նկատմամբ կիրառվող միջին արդյունավետ հարկային դրույքաչափով հարկման, կամ
 - հայտանիշ առ այն, ինչպես կփոխվեր կազմակերպության ընդհանուր արդյունավետ հարկային դրույքաչափը, եթե Մոտեցում II մոդելի կանոնների մասով օրենսդրությունը ուժի մեջ մտներ:

Օրենսդրության ուժի մեջ մտնելուց հետո լրացուցիչ բացահայտումներ են պահանջվում Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված շահութահարկի հետ կապված ընթացիկ հարկային ծախսերի գծով: Այս պահանջները կիրառվում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, բայց ոչ 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ին կամ դրանից առաջ ավարտվող միջանկյալ ժամանակաշրջանների համար:

Բանկը վերանայել է իր կորպորատիվ կառուցվածքը՝ հաշվի առնելով Մոտեցում II մոդելի կանոնների ներդրումը տարբեր երկրներում, որտեղ Բանկը գործում է: Բանկը որոշել է, որ օրենսդրության ուժի մեջ մտնելուց հետո այն ենթակա չէ Մոտեցում II մոդելի կանոններով պայմանավորված հարկմանը, քանի որ արդյունավետ հարկային դրույքաչափը 15%-ից բարձր է բոլոր այն երկրներում, որտեղ գործում է: Հետևաբար, քանի որ Մոտեցում II մոդելի կանոնների գծով համապատասխան բացահայտումներ չեն պահանջվում, այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8 ստանդարտում

ՀՀՄՍ 8 ստանդարտի փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունները: Ինչպես նաև, այդ փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և էլակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

բ) Դեռևս չգործող, սակայն հրապարակված ստանդարտներ

Ստորև նկարագրված են հրապարակված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ժամանակ դեռևս ուժի մեջ չեն եղել: Բանկը պատրաստվում է կիրառելիության դեպքում ընդունել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, երբ դրանք ուժի մեջ մտնեն: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չեն ունենա:

- ՖՀՄՍ 16 ստանդարտի փոփոխություններ. Վարձակալության գծով պարտավորություն Վաճառք և հետադարձ վարձակալության գործարքներում
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ – փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 ստանդարտներում

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

Համաձայն Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2 ստանդարտների փոփոխությունների, որոնք ուժի մեջ են մտնել 2023թ. հունվարի 1-ից, Բանկը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների իր բացահայտումը: Եական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների վերաբերյալ վերանայված տեղեկատվությունը կենտրոնանում է այն փաստի վրա, թե ինչպես է Բանկը կիրառել ՀՀՄՍ-ների պահանջները իր հանգամանքների նկատմամբ և ինչպես է ներառում հիմնականում այն հոդվածները, որոնց մասով Բանկը ընտրել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն ՖՀՄՍ կողմից թույլատրված մեկ կամ մի քանի տարբերակներից, հոդվածներ, որոնք ենթակա են նշանակալի դատողությունների կամ գնահատումների, և բացառում է այն տեղեկատվությունը, որը միայն կրկնօրինակում կամ ամփոփում է ՀՀՄՍ-ների պահանջները, ինչպես նաև ոչ էական հարցերի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները:

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Բանկի գործարքի օրվա դրությամբ փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (տոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նվազագույն պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերով փոխառության գործարքներ

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և եթե ստացող կողմն, ըստ պայմանագրի, իրավունք ունի դրանք վերագրավադել կամ վերավաճառել, ապա դրանք վերադասակարգվում են որպես վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր: Համապատասխան պարտավորությունը ներառվում է «բանկերի վարկեր և մնացորդներ» հոդվածում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

դ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռքբերված կամ ստեղծված պարտքային առումով արժեգրված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռքբերված կամ ստեղծված պարտքային առումով արժեգրված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստի մասով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեգրված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Տոկոսներ (շարունակություն)

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները;
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

ե) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծան. 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

զ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ;
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ; և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով;
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը;

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը;
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա); և
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնք արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշները;
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները;
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, չէրյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ, և
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Առկա ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են առկա պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա՝

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն;
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն;
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

iv. Արժեգրկում

Տես նաև *Ծան. 24 (բ)*.

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեգրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես *Ծան. 24 (բ)*):

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

զ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտաքային ռիսկի հետ կապված ազատումը որևէ ֆինանսական գործիքի համար:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժակետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր դեֆլուտային դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներն այն գործիքներն են, որոնց մասով առկա է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն:

Այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվել են և պարտքային առումով արժեզրկված են, հանդիսանում են 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

ԱՊԿ չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն է և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուղղների ներկա արժեք (դրամական պակասուղղը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծան. 24(բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծան. 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուղղի հաշվարկում (տես Ծան. 24 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուղղի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կանանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում,
- վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները,
- նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը,
- պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով,
- գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

ԱՊԿ գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ` որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,*
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր` սովորաբար որպես պահուստ,*
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին` Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և*
- *այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ` ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:*

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակի), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր ընկերության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելածար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

զ) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

ե) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծան. 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

զ) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծան. 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծան. 4 (ե) (ii)):

թ) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

ժ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծան. 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծան. 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ի) Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- Շենքեր 50 տարի
- Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 1-8 տարի
- Գույք 8 տարի
- Փոխադրամիջոցներ 5 տարի

Վարձակալված գույքի բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

լ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

իւ) Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է բռնագանձված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով, ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից երկու տարի հետո բռնագանձված ակտիվները եթե չեն վաճառվում, ապա արժեզրկվում են տարեկան 20%: Սկզբնական ճանաչումից հետո բռնագանձված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Բռնագանձված ակտիվների օտարումից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում:

ծ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

կ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն Եական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

h) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էուրոյան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում այն ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բանկն ունի ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմունքով, կամ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները միաժամանակ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էուրոյան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ձ) Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են չափով, որքանով հավանական է ապագա հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վասնները և գեղչերը: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են չափով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Սովորաբար Բանկը որպես գեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

4 Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

դ) Վարձակալություն (շարունակություն)

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ եռլայան հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	<u>2023թ. հունվարի 1 2023թ. դեկտեմբերի 31</u>	<u>2022թ. հունվարի 1 2022թ. դեկտեմբերի 31</u>
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,208,880	4,331,854
Ներդրումային արժեթղթեր	2,349,468	2,022,645
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	424,013	351,288
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	202,838	38,609
Այլ	615	334
	8,185,814	6,744,730
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,378,765	2,939,301
Ստորադաս փոխառություններ մայր ընկերությունից	392,574	429,267
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	121,894	68,231
Վարձակալություն	38,772	43,293
Այլ ներգրավված միջոցներ	22,288	27,103
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	2,589
	3,954,293	3,509,784
	4,231,521	3,234,946

(հազար ՀՀ դրամ)

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ

	2023թ. հունվարի 1	2022թ. հունվարի 1
	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31	դեկտեմբերի 31
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	213,858	102,572
Կանխիկ միջոցների մուտքագրում և ելքագրում	48,675	48,280
Դրամական փոխանցումներ	36,459	24,395
Հաշվի սպասարկում	31,314	27,294
Երաշխավորության նամակի կամ ակրեդիտիվի տրամադրում	12,074	10,207
Պահառուական ծառայություններ	5,533	4,873
Այլ	8,866	6,210
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	356,779	223,831
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	171,840	120,453
Դրամական փոխանցումներ	32,948	17,101
Ռեեստրների հարցումներ	7,798	6,683
Այլ	8,928	16,818
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	221,514	161,055
	135,265	62,776

7 Վարկային կորուստների գծով ծախսի հակադարձում

	2023թ. հունվարի 1	2022թ. հունվարի 1
	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31	դեկտեմբերի 31
Հաճախորդներին տրված վարկեր և վարկային պարտավորվածություններ	168,852	73,363
Ներդրումային արժեթղթեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ	(9,975)	36,576
	158,877	109,939

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2023թ. հունվարի 1	2022թ. հունվարի 1
	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31	դեկտեմբերի 31
Գովազդ և շուկայավարում	356,586	226,233
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	248,323	231,356
Մասնագիտական ծառայություններ	158,858	66,520
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	141,692	118,351
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	113,021	107,946
Ապագովագրություն	76,654	59,772
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	50,652	44,242
Վերապատրաստման դասընթացներ	29,538	3,331
Անվտանգության ծառայություն	27,484	31,810
Իրավաբանական ծառայություններ	22,417	26,129
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	21,950	21,006
Գրասենյակային ծախսեր	9,234	7,604
Անդամակցության ծախսեր	8,750	8,879
Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման ծախսեր	6,708	7,902
Գործուղման ծախսեր	3,368	-
Այլ	47,776	36,451
	1,323,011	997,532

(հազար ՀՀ դրամ)

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր (շարունակություն)

Բանկի՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտորական ծառայությունների համար վճարները կազմել են 32,900 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ (2022թ.՝ 19,960 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ): 2023 թվականին Բանկի արտաքին աուդիտորի կողմից մատուցված հավաստիացման այլ ծառայությունների (միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների դիտարկում) դիմաց վճարը կազմել է 14,400 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ (2022թ.՝ 9,000 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ): 2023 թվականի ընթացքում Բանկի արտաքին աուդիտորի կողմից ոչ աուդիտորական ծառայություններ չեն մատուցվել:

9 Շահութահարկ

	2023թ. հունվարի 1 2022թ. հունվարի 1	
	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(318,673)	(319,909)
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	45,179	38,234
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(273,494)	(281,675)

2023թ. -ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 18% (2022թ.՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	%		%	
	2023թ.		2022թ.	
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	1,772,850	100,0%	1,202,782	100,0%
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(319,113)	-18.0%	(216,501)	-18.0%
Զհարկվող եկամուտ/ (Չնվազեցվող ծախսեր)	45,619	2.6%	(65,174)	-5.4%
	(273,494)	-15.4%	(281,675)	-23.4%

ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

9 Շահութահարկ (շարունակություն)**ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)****2023թ. դեկտեմբերի 31**

	2023թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2023թ. դեկտեմբերի 31
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4,525)	3,391	-	(1,134)
Ներդրումային արժեթղթեր	160,329	1,837	(131,348)	30,818
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	(38)	-	(38)
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	(4,221)	(12,627)	-	(16,848)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(101,909)	(1,757)	-	(103,666)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(67,881)	(9,674)	-	(77,555)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	(49,743)	-	(49,743)
Այլ ակտիվներ	22,229	273	-	22,502
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	63,590	-	63,590
Այլ պարտավորություններ	(12,493)	49,927	-	37,434
	(8,471)	45,179	(131,348)	(94,640)

2022թ. դեկտեմբերի 31

	2022թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2022թ. դեկտեմբերի 31
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,612)	2,087	-	(4,525)
Ներդրումային արժեթղթեր	23,890	(3,373)	139,812	160,329
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	(10,205)	5,984	-	(4,221)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(161,172)	59,263	-	(101,909)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(36,835)	(31,046)	-	(67,881)
Այլ ակտիվներ	16,093	6,136	-	22,229
Այլ պարտավորություններ	(11,676)	(817)	-	(12,493)
	(186,517)	38,234	139,812	(8,471)

(հազար ՀՀ դրամ)

9 Շահութահարկ (շարունակություն)**բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ**

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

2023թ. Դեկտեմբեր

	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկային ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	729,712	(131,348)	598,364
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	729,712	(131,348)	598,364

2022թ. դեկտեմբեր

	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկային ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(776,731)	139,812	(636,919)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(776,731)	139,812	(636,919)

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Կանխիկ	1,423,891	989,781
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մաս, տես Ծան. 12)	4,186,141	9,402,520
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
-B-ից BB- վարկանիշ	1,184	964
- Առանց վարկանիշի	657,334	2,623,060
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	658,518	2,624,024
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,268,550	13,016,325
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(284)	(1,101)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,268,266	13,015,224

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում ընթացիկ հաշիվները ներառում են 3,270,561 հազար ՀՀ դրամի տեղական արժույթով պարտադիր պահուստ (2022թ.՝ 2,974,762 հազար ՀՀ դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ վերագրված են փուլ 1-ին և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2022թ.՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ):

(հազար ՀՀ դրամ)

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)**Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում**

Նոստրո հաշիվները վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ են, որոնք կարող են ելքագրվել տարեվերջին:

11 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերով ստացման ենթակա գումարներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
- B+ ից BB- վարկանիշով բանկերից ստացվելիք գումարներ	4,640,092	5,440,573
- Առանց վարկանիշի բանկերից ստացվելիք գումարներ	801,035	1,025,612
	5,441,127	6,466,185

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ (2022թ.՝ մեկ բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 4,039,315 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 3,936,778 հազար ՀՀ դրամ):

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացման ենթակա գումարները ժամկետանց չեն:

Գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացման ենթակա գումարների դիմաց գրավադրված էին 5,876,524 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական արժեթղթերը (2022թ.՝ 6,906,830 հազար ՀՀ դրամ):

12 Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոսիտացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	845,000	695,000
Տեղաբաշխված ավանդներ և այլ միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ արտարժույթով պարտադիր պահուստները	4,351,618	4,220,911
Ընդամենը	5,196,618	4,915,911
Բանկերից ստացման ենթակա այլ միջոցներ	-	50,407
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերում		
- A+ վարկանիշ	122,815	65,278
- B+-ից BB- վարկանիշ	9,782,638	3,939,715
- Առանց վարկանիշի	1,602,071	-
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ այլ բանկերում	11,507,524	4,004,993
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և այլ պահանջներ	16,704,142	8,971,311
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(21,472)	(16,597)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր և այլ պահանջներ	16,682,670	8,954,714

Բանկերին տրված վարկերը և այլ պահանջները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ վերագրված են փուլ 1-ին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 50,407 հազար ՀՀ դրամի դեբիտորական պարտքեր գտնվել են փուլ 2-ում): Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և այլ պահանջները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

12 Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ (շարունակություն)

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard&Poor’s» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ A+ վարկանիշով բանկերի վարկերի և ավանդների կազմում ներառված 122,815 հազար ՀՀ դրամ գումարը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 65,278 հազար ՀՀ դրամ) հանդիսանում է Europay International համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցը, որը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն հաշվարկվող ոչ տոկոսակիր ավանդ է և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծան. 9), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկը պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և այլ պահանջների կազմում:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստը ներառում է արտարժույթով պահուստ 4,351,618 հազար ՀՀ դրամի չափով (2022թ.՝ 4,220,911 հազար ՀՀ դրամ):

բ) Բանկերին տրված վարկերի և այլ պահանջների կենտրոնացում

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացի ՀՀ ԿԲ-ից, Բանկը ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող երկու բանկ (2022թ.՝ ոչ մի բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 7,881,155 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ գրո):

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով		
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	20,234,099	27,642,012
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	828,243	963,510
Ընդամենը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր	21,062,342	28,605,522
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	24,174,202	19,617,713
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր	1,680,236	1,245,724
Վարկային քարտեր	1,006,627	784,148
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	948,027	655,287
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	797,411	765,110
Ավտովարկեր	375,061	169,508
Այլ վարկեր	731,709	550,222
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	29,713,273	23,787,712
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	50,775,615	52,393,234
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(203,030)	(350,184)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	50,572,585	52,043,050

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը վարկեր
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	20,224,293	-	-	20,224,293
Արժեզրկված վարկեր	-	-	-	-
- ավելի քան 365 օր ժամկետանց	-	-	9,806	9,806
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	20,224,293	-	9,806	20,234,099
Պարտքային կորստի պահուստ	(103,432)	-	(8,146)	(111,578)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	20,120,861	-	1,660	20,122,521
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	828,243	-	-	828,243
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	828,234	-	-	828,243
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,741)	-	-	(2,741)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	825,502	-	-	825,502
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	21,052,536	-	9,806	21,062,342
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի համար	20,946,363	-	1,660	20,948,023
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	23,796,603	171,690	-	23,968,293
- մինչև 30 օր ժամկետանց	55,794	5,621	-	61,415
- 31-90 օր ժամկետանց	-	52,834	-	52,834
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	44,183	44,183
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	30,596	30,596
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	16,881	16,881
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	23,852,397	230,145	91,660	24,174,202
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,969)	(8,633)	(7,442)	(50,044)
Ընդամենը զուտ վարկեր հիփոթեքային	23,818,428	221,512	84,218	24,124,158
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,676,351	2,099	-	1,678,540
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,786	-	-	1,786
Ընդամենը համախառն անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր	1,678,137	2,099	-	1,680,236
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,037)	(309)	-	(21,346)
Ընդամենը զուտ վարկեր տրված անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	1,657,100	1,790	-	1,658,890

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը (շարունակություն)**

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը վարկեր
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	989,125	1,769	-	990,894
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,228	755	-	6,983
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,448	-	2,448
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,327	5,327
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	975	975
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	995,353	4,972	6,302	1,006,627
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,415)	(452)	(856)	(8,723)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	987,938	4,520	5,446	997,904
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	943,481	4,546	-	948,027
Ընդամենը համախառն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	943,481	4,546	-	948,027
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,650)	(470)	-	(4,120)
Ընդամենը զուտ վարկեր աշխատավարձով ապահովված սպառողական	939,831	4,076	-	943,907
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	759,990	6,554	-	766,544
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,060	161	-	11,221
- 31-90 օր ժամկետանց	-	2,385	-	2,385
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,890	5,890
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	2,994	2,994
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	8,377	8,377
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	771,050	9,100	17,261	797,411
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,660)	(535)	(1,642)	(3,837)
Ընդամենը զուտ վարկեր անշարժ գույքի գրավով սպառողական	769,390	8,565	15,619	793,574
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	375,061	-	-	375,061
Ընդամենը համախառն ավտովարկեր	375,061	-	-	375,061
Պարտքային կորստի պահուստ	(641)	-	-	(641)
Ընդամենը զուտ ավտովարկեր	374,420	-	-	374,420
Մանրածախ այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	731,709	-	-	731,709
Ընդամենը համախառն մանրածախ այլ վարկեր	731,709	-	-	731,709
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ մանրածախ այլ վարկեր	731,709	-	-	731,709
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ մանրածախ վարկերի գծով	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)
Ընդամենը մանրածախ զուտ վարկեր	29,278,816	240,463	105,283	29,624,562
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	50,399,724	250,862	125,029	50,775,615
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(174,545)	(10,399)	(18,086)	(203,030)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	50,225,179	240,463	106,943	50,572,585

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը վարկեր
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	27,529,686	-	-	27,529,686
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 365 օր ժամկետանց	-	-	112,326	112,326
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	27,529,686	-	112,326	27,642,012
Պարտքային կորստի պահուստ	(273,132)	-	(23,381)	(260,513)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	27,292,554	-	88,945	27,381,499
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	963,510	-	-	963,510
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	963,510	-	-	963,510
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,260)	-	-	(4,260)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	959,250	-	-	959,250
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	28,493,196	-	112,326	28,605,522
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ	(241,392)	-	(23,381)	(264,773)
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի համար	28,251,804	-	88,945	28,340,749
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,183,267	175,349	-	19,358,616
- մինչև 30 օր ժամկետանց	33,535	11,172	-	44,707
- 31-90 օր ժամկետանց	-	66,878	-	66,878
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	126,472	126,472
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	1,704	1,704
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	19,336	19,336
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	19,216,802	253,399	147,512	19,617,713
Պարտքային կորստի պահուստ	(28,048)	(13,875)	(5,301)	(47,224)
Ընդամենը զուտ վարկեր հիփոթեքային	19,188,754	239,524	142,211	19,570,489
Անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,245,724	-	-	1,245,724
Ընդամենը համախառն անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին տրված վարկեր	1,245,724	-	-	1,245,724
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,288)	-	-	(11,288)
Ընդամենը զուտ վարկեր տրված անհատ ձեռնարկատերերին և այլ փոքր բիզնեսներին	1,234,436	-	-	1,234,436

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը (շարունակություն)**

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը վարկեր
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	769,837	6,080	-	775,917
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,266	1,377	-	3,643
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,588	4,588
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	772,103	7,457	4,588	784,148
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,673)	(1,059)	(1,068)	(17,800)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	756,430	6,398	3,520	766,348
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	716,945	27,391	-	744,336
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	770	-	770
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	16,248	16,248
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	115	115
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	3,641	3,641
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	716,945	28,161	20,004	765,110
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,003)	(1,467)	(1,388)	(3,858)
Ընդամենը զուտ վարկեր անշարժ գույքի գրավով սպառողական	715,942	26,694	18,616	761,252
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	647,706	-	-	647,706
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,710	-	-	1,710
- 31-90 օր ժամկետանց	-	1,625	-	1,625
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	2,527	2,527
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	1,719	1,719
Ընդամենը համախառն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	649,416	1,625	4,246	655,287
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,836)	(349)	(1,524)	(4,709)
Ընդամենը զուտ վարկեր աշխատավարձով ապահովված սպառողական	646,580	1,276	2,722	650,578
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	169,508	-	-	169,508
Ընդամենը համախառն ավտովարկեր	169,508	-	-	169,508
Պարտքային կորստի պահուստ	(532)	-	-	(532)
Ընդամենը զուտ ավտովարկեր	168,976	-	-	168,976
Մանրածախ այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	550,222	-	-	550,222
Ընդամենը համախառն մանրածախ այլ վարկեր	550,222	-	-	550,222
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ մանրածախ այլ վարկեր	550,222	-	-	550,222
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	23,320,720	290,642	176,350	23,787,712
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ մանրածախ վարկերի գծով	(59,380)	(16,750)	(9,281)	(85,411)
Ընդամենը մանրածախ զուտ վարկեր	23,261,340	273,892	167,069	23,702,301
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	51,813,916	290,642	288,676	52,393,234
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով	(300,772)	(16,750)	(32,662)	(350,184)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	51,513,144	273,892	256,014	52,043,050

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

բ) Գրավի տեսակների վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների համար գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների ընթացիկ իրական արժեքի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը			Պարտքային ռիսկին գուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՊԿ	
		Գույք	Փոխադրամիջոց	Ավելցուկ գրավ			Ընդամենը գրավ
Հիփոթեքային վարկեր	91,660	330,748	-	(239,088)	91,660	-	7,442
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17,261	85,072	-	(67,810)	17,262	-	1,642
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	9,806	-	3,270	-	3,270	6,535	8,146
Վարկային քարտեր	6,302	-	-	-	-	6,302	856
Ընդամենը	125,029	415,820	3,270	(306,898)	112,192	12,837	18,086

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների համար գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների ընթացիկ իրական արժեքի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը			Պարտքային ռիսկին գուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՊԿ	
		Գույք	Փոխադրամիջոց	Ավելցուկ գրավ			Ընդամենը գրավ
Հիփոթեքային վարկեր	147,512	420,520	-	(273,008)	147,512	-	5,301
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	112,326	166,545	3,745	(57,964)	112,326	-	23,381
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	20,004	48,651	-	(28,648)	20,003	-	1,388
Վարկային քարտեր	4,588	-	-	-	-	4,588	1,068
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	4,246	-	-	-	-	4,246	1,524
Ընդամենը	288,676	635,716	3,745	(359,620)	279,841	8,834	32,662

Բռնագանձված գրավ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավը ներառում է.

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Անշարժ գույք	147,727	109,052
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	147,727	109,052

Ստորև ներկայացված են բռնագանձված գրավի փոփոխությունները՝

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	109,052	283,448
Բռնագանձված գրավ տարվա ընթացքում	145,008	-
Վաճառված տարվա ընթացքում	(104,974)	(139,673)
Արժեզրկում	(1,359)	(34,723)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	147,727	109,052

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում բռնագանձված գրավի վաճառքից Բանկը ստացել է 50,027 հազար դրամի գուտ օգուտ (2022թ.՝ 90,327 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

գ) Գրավադրված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 416,735 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 449,192 հազար ՀՀ դրամ) համախառն արժեքով հաճախորդներին տրված վարկերը ծառայում են որպես գրավ բանկերից ներգրավված վարկերի և այլ մնացորդների և այլ ներգրավված միջոցների համար (տես Ծան. 18 և 20):

դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսական ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	29,713,273	23,787,712
Առևտուր	4,562,415	2,974,797
Անշարժ գույք	4,176,466	2,079,434
Էներգետիկայի բնագավառ	3,800,590	5,722,855
Շինարարություն	3,207,194	5,133,770
Ծառայություններ	3,372,701	8,398,819
Գյուղատնտեսական արտադրանքի մշակում	1,942,215	4,295,712
Արտադրություն	761	135
	50,775,615	52,393,234
Պարտքային կորստի պահուստ	(203,030)	(350,184)
	50,572,585	52,043,050

ե) Նշանակալի վարկային մնացորդներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս), որոնց տրամադրված վարկերի զուտ մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 7,472,313 հազար դրամ (2022թ.՝ 15,550,925 հազար ՀՀ դրամ):

զ) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծան. 24 (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

14 Ներդրումային արժեթղթեր

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	20,780,867	17,505,708
Այլ կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտատոմսեր (Օտարերկրյա պետություններ, ՀՀ բանկեր)		
- Վարկանշված AA-ից AAA	9,390,638	-
- Վարկանշված B+ -ից BB-	1,421,261	905,869
	31,592,766	18,411,577
Բաժնային գործիքներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	17,517	17,517
	31,610,283	18,429,094
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(70,785)	(60,577)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	31,610,283	18,429,094

(հազար ՀՀ դրամ)

14 Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

Ներդրումային արժեթղթերից ոչ մեկը ժամկետանց չէ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ՀՀ Կառավարությունից բացի մեկ պարտատոմս թողարկող (2022թ.՝ պարտատոմս թողարկող չկա), որի արժեթղթերում ներդրումները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 8,055,054 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ զրո):

Զգևորված բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք նախորոշված են որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող

2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ներդրումներ, որոնք ներկայացվում են հետևյալ աղյուսակում որպես բաժնային արժեթղթեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման նախորոշումը կատարվել է, քանի որ ակնկալվում է, որ ներդրումները կպահվեն երկարաժամկետ նպատակներով:

Անվանումը և գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %	2023թ. դեկտեմբերի 31 Չազ. դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31 Չազ. դրամ
ԱրՔա - ՀՀ	Վճարային համակարգ	1.25%	16,500	16,500
ՍՎԻՖՏ - Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	1,017	1,017
			17,517	17,517

Այս ներդրումներից ոչ մեկը չի օտարվել 2023թ. ընթացքում: 2023 թվականին շահաբաժինների տեսքով եկամուտ չի ճանաչվել, և սեփական կապիտալի կազմում այս ներդրումների հետ կապված կուտակային օգուտի կամ վնասի տեղափոխում տեղի չի ունեցել:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ այս ներդրումների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս սկզբնական արժեքին 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

15 Վարձակալություն

Բանկը շենք է վաճակալում 10 տարի ժամկետով՝ առանց ժամկետի ավարտին վարձակալությունը նորացնելու հնարավորության: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնք շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև ներկայացված են վարձակալված անշարժ գույքին վերաբերող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում ներդրումային գույքի սահմանմանը:

	2023թ. դեկտեմբերի 31 Յող և շենքեր	2022թ. դեկտեմբերի 31 Յող և շենքեր
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	484,917	567,381
Մաշվածության գումար	(68,503)	(70,015)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների փոփոխություններ/ավելացումներ	90	(12,449)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	416,504	484,917

(հազար ՀՀ դրամ)

15 Վարձակալություն (շարունակություն)**բ) Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ**

	2023թ. հունվարի 1 2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունվարի 1 2022թ. դեկտեմբերի 31
Վարձակալության գծով պարտավորության դիմաց տուկոսներ	38,772	43,293

գ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2023թ. հունվարի 1 2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունվարի 1 2022թ. դեկտեմբերի 31
Վճարված վարձավճարներ	74,690	74,241

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Հող և շենքեր	Համակարգիչ- ներ և կապի սարքավոր- ումներ	Գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,062,211	875,659	558,528	45,097	410,286	3,951,781
Ավելացումներ	1,946	109,817	23,050	-	160,484	295,298
Օտարումներ	-	(28,220)	(24,600)	-	-	(52,820)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,064,157	957,256	556,978	45,097	570,770	4,194,259
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(336,410)	(398,748)	(325,920)	(32,998)	(123,341)	(1,217,417)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(41,393)	(71,853)	(41,453)	(2,248)	(22,873)	(179,821)
Օտարումներ	-	27,974	24,477	-	-	52,451
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(377,803)	(442,627)	(342,896)	(35,247)	(146,214)	(1,344,787)
Հաշվեկշռային արժեք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,686,354	514,629	214,082	9,850	424,556	2,849,472
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,058,711	831,321	549,354	45,097	291,882	3,776,365
Ավելացումներ	3,500	44,338	9,174	-	118,404	175,416
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,062,211	875,659	558,528	45,097	410,286	3,951,781
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(295,067)	(343,988)	(283,747)	(26,918)	(106,356)	(1,056,076)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(41,343)	(54,760)	(42,173)	(6,080)	(16,985)	(161,341)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(336,410)	(398,748)	(325,920)	(32,998)	(123,341)	(1,217,417)
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,725,801	476,911	232,608	12,099	286,945	2,734,364

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներառված ամբողջությամբ մաշված և ամորտիզացված ակտիվների գումարը կազմում է 582,789 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 600,756 հազար ՀՀ դրամ)։

(հազար ՀՀ դրամ)

17 Այլ ակտիվներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Դրամական փոխանցումների և քլիրինգային համակարգերի գծով ստացման ենթակա գումարներ	65,414	47,218
Այլ դեբիտորական պարտքեր	66,337	87,724
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	131,751	134,942
Կանխավճարներ հարկերի գծով	25,759	24,901
Այլ կանխավճարներ	155,703	120,958
Այլ ակտիվներ	23,342	29,612
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	204,804	175,471
Ընդամենը այլ ակտիվներ	336,555	310,413

18 Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	97,523	97,857
Վարկեր հայկական բանկերից	-	3,044,225
	97,523	3,142,082

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի վարկատու (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ), որի հանդեպ պարտավորությունների մնացորդը գերազանցեր Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,044,225 հազար դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 56,704 հազար ՀՀ դրամ համախառն արժեքով հաճախորդներին տրված վարկերը ծառայում են որպես գրավ բանկերից ներգրավված վարկերի և այլ մնացորդների համար (2022թ.՝ 86,358 հազար ՀՀ դրամ):

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշվիներ և ավանդներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	5,751,963	5,346,385
- Իրավաբանական անձիք	6,549,583	6,505,552
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	31,494,692	27,057,561
- Իրավաբանական անձիք	30,035,495	22,874,808
Ընդամենը հաճախորդների ընթացիկ հաշվիներ և ավանդներ	73,831,733	61,784,306

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 2,601,268 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորությունների համար (2022թ.՝ 2,110,774 հազար ՀՀ դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս հաճախորդ (2022թ.՝ չորս հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների համախառն արժեքը կազմում է 19,366,184 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 16,654,264 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

20 Այլ ներգրավված միջոցներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Վարկեր «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎԿԿ ՓԲԸ-ից	130,506	198,537
Վարկեր «Բնակարան երիտասարդներին» ՎԿԿ ՓԲԸ-ից	148,443	100,466
	278,949	299,003

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 360,031 հազար ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 362,834 հազար ՀՀ դրամ) համախառն արժեքով հաճախորդներին տրված վարկերը հանդիսանում են գրավ այլ ներգրավված միջոցների համար:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի շարժի համադրում

	Այլ ներգրավված միջոցներ	Ստորադաս փոխառություննե ր մայր կազմակերպու թյունից	Ընդամենը
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	299,003	6,086,356	6,385,359
Մուտքեր այլ ներգրավված միջոցներից	12,294	-	12,294
Այլ ներգրավված միջոցների մարում	(31,769)	-	(31,769)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(19,475)	-	(19,475)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	-	316,486	316,486
Տոկոսային ծախս	22,288	392,573	414,861
Վճարված տոկոսներ	(22,867)	(384,258)	(407,125)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	278,949	6,411,157	6,690,106

	Այլ ներգրավված միջոցներ	Ստորադաս փոխառություննե ր մայր կազմակերպու թյունից	Ընդամենը
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	380,988	7,712,584	8,093,572
Մուտքեր այլ ներգրավված միջոցներից	11,000	-	11,000
Այլ ներգրավված միջոցների մարում	(97,513)	-	(97,513)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(86,513)	-	(86,513)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	-	(1,615,911)	(1,615,911)
Տոկոսային ծախս	27,103	429,267	456,370
Վճարված տոկոսներ	(22,575)	(439,584)	(462,159)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	299,003	6,086,356	6,385,359

(հազար ՀՀ դրամ)

21 Այլ պարտավորություններ

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ աշխատավարձի և հավասարեցված այլ վճարների գծով	171,598	154,409
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	123,000	107,939
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	418,639	162,254
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	713,237	424,602
Վճարվելիք այլ հարկեր	67,456	54,437
Այլ պարտավորություններ	6,408	7,895
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	73,864	62,332
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	787,101	486,934

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են 384,687 հազար ՀՀ դրամի (2022թ.՝ 125,957 հազար ՀՀ դրամ) չկատարված միջազգային փոխանցումներ՝ Բանկի և հաճախորդների կողմից:

22 Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից

2015թ. ապրիլի 30-ին, 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2016թ. դեկտեմբերի 13-ին Բանկը ստացել է 5,000 հազար ԱՄՆ դոլար, 9,375 հազար եվրո և 5,200 հազար ԱՄՆ դոլար գումարներով ստորադաս փոխառություններ մայր ընկերությունից, որոնք փոխարկելի են Բանկի սովորական բաժնետոմսերի մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքով 10 տարվա ընթացքում՝ բաժնետիրոջ ընտրությամբ: Փոխառություններն ունեն պարտադիր, կամավոր և արագացված փոխարկման հնարավորություններ, որոնք իրենցից ներկայացնում են, համապատասխանաբար, ֆորվարդներ և օպցիոններ:

2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ եվրոյով և ԱՄՆ դոլարով ստորադաս փոխառությունների տոկոսադրույքը 6.52% է:

2015թ. ապրիլի 30-ին տրամադրված ստորադաս փոխառությունը փոխարկվել է բաժնետոմսերի՝ կիրառելով արագացված փոխարկման հնարավորությունը:

Դեկլարությունը գտնում է, որ այս ներկառուցված փոխարկման օպցիոնների իրական արժեքներն էական չեն 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 262,491 սովորական բաժնետոմսից (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 262,491 բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ միևնույն ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում

ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական, շուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն փորձն արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) առաջկցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Կառավարման հանձնաժողովը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը՝ կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Կառավարման հանձնաժողովը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը Բանկի՝ ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար):

Առևտրային վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, ովքեր պատասխանատու են առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա:

Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովը ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատող ընկերությունների կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Մանրածախ վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրածախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով հաստատման սահմանաչափերից: Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ամբողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ – ԱՊԿ գումարներ

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Ծան. 4 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանցման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ առևտրի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:

Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը:

Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման սկիզբի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում:

Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:

Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը

Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները:

Պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ պրոդուկտի/ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պարտքեյլների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության առավելագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միզոցիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միզոցիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 48 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատներին տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է:

Վարկի պայմանագրային պայմանների վերափոխման դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունն առ այն, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ վերափոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կոմենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նույնականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները՝ ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Առկա վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծան. 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով վերափոխված պայմաններից,
- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, արդյոք վերափոխումը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նմանվերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը:

Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիատրկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման ապացույց (տես Ծան. 4 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

ԱՊԿ չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- Պարտազանցման հավանականություն;
- Պարտազանցման դեպքում կորուստի չափը;
- Պարտազանցման ժամանակ գործիքի արժեքը.

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում: Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման անցյալ ժամանակաշրջանների ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Իրավաբանական անձանց տրված գրավով չապահովված վարկերի գծով պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար որպես առանցքային պարամետր օգտագործվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով պարտազանցման և վերադարձման ցուցանիշների մասին հաշվետվությունից վերցված «Առևտրային գներով չափվող իրավաբանական անձանց պարտավորությունների վերադարձման միջին ցուցանիշները»: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատումները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը: Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները կանոնավոր հիմունքով վերանայվում են՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար: Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բանկի կորպորատիվ ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովն օգտագործում է իր ներքին վարկանիշային մոդելները: Բանկն իր հիմնական պորտֆելների համար կիրառում է առանձին մոդելներ, որոնցում իր հաճախորդներին տրվում է 1-ից 10 վարկանիշ՝ օգտագործելով Moody's Risk Analyst (MRA) համակարգը: Մոդելները ներառում են ինչպես որակական, այնպես էլ քանակական տեղեկատվություն և, բացի վարկառուին հատուկ տեղեկատվությունից, օգտագործում են լրացուցիչ արտաքին տեղեկատվություն, որը կարող է ազդել վարկառուի վարքագծի վրա: Տվյալ տեղեկատվության աղբյուրները նախ օգտագործվում են կորպորատիվ հաճախորդների փուլերը որոշելու համար: Փուլավորման հիման վրա Բանկը որոշում է իր ԴՀ-ները, որոնք այնուհետև ճշգրտվում են ՖՅՄՍ 9 ԱԴԿ հաշվարկի համար: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն		
	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	31,592,766	«S&P» գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր (ԴՀ՝ մինչև 3.0%)	3,792,291	«S&P» գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր (ԴՀ՝ 3.0%-ից բարձր)	17,155,732	գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Վերը նշված երկու խմբերի համար կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի համար օգտագործվող ԴՀ դրույքը տարբերվում է միմյանցից՝ ելնելով հաճախորդի գործունեության ոլորտից և ընկերության դիրքից: Բանկը օգտագործում է երկրի վարկանիշային գնահատականը կամ մեկ աստիճան ցածր գնահատական:

2022թ. դեկտեմբերի 31	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն		
	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	18,411,577	«S&P» գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր (ԴՀ՝ մինչև 3.0%)	8,212,953	«S&P» գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկեր (ԴՀ՝ 3.0%-ից բարձր)	20,127,796	գործակալության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)****Կորստի պահուստ**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2023թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(1,101)	-	-	(1,101)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(284)	-	-	(284)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,101	-	-	1,101
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(284)	-	-	(284)

	2023թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ՝ ամորտիզացված արժեքով				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(9,960)	(6,637)	-	(16,597)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(21,472)	-	-	(21,472)
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	9,960	6,637	-	16,597
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(21,472)	-	-	(21,472)

	2023թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով – կորպորատիվ հաճախորդներ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(241,392)	-	(23,381)	(264,773)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(25,206)	-	-	(25,206)
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	140,689	-	21,397	162,086
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	21,550	-	(6,023)	15,527
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(1,814)	-	(139)	(1,953)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով – մանրաձախ վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(59,380)	(16,750)	(9,281)	(85,411)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(24,455)	(470)	-	(24,925)
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	12,679	2,194	1,878	16,751
Փոխանցում 1-ին փուլ	(6,214)	3,180	3,034	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	195	(492)	297	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	3,228	8,451	(11,679)	-
Կորստի պահուստ զուտ վերաչափում	6,033	(6,445)	(23,723)	(24,135)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(458)	(67)	(67)	(592)
Դուրսգրումներ	-	-	29,601	29,601
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)

	2023 թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(60,577)	-	-	(60,577)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(27,708)	-	-	(27,708)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	17,500	-	-	17,500
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(70,785)	-	-	(70,785)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(1,564)	-	-	(1,564)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,101)	-	-	(1,101)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,564	-	-	1,564
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,101)	-	-	(1,101)

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)**

	Փուլ 1	2022թ. դեկտեմբերի 31		Ընդամենը
		Փուլ 2	Փուլ 3	
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ՝ ամորտիզացված արժեքով				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(38,621)	-	-	(38,621)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(225)	(6,637)	-	(6,862)
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	12,907	-	-	12,907
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	15,979	-	-	15,979
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(9,960)	(6,637)	-	(16,597)
	Փուլ 1	2022թ. դեկտեմբերի 31		Ընդամենը
		Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով – կորպորատիվ հաճախորդներ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(222,532)	-	(96,688)	(319,220)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(127,248)	-	-	(127,248)
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	219,608	-	96,688	316,296
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(152,897)	-	(39,752)	(192,649)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	41,677	-	16,371	58,048
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(241,392)	-	(23,381)	(264,773)
	Փուլ 1	2022թ. դեկտեմբերի 31		Ընդամենը
		Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով – մանրածախ վարկեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(47,660)	(40,928)	(22,935)	(111,523)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(19,928)	(762)	(907)	(21,597)
Մարված ակտիվներ	47,660	40,367	20,253	108,280
Փոխանցում 1-ին փուլ	(11,811)	6,493	5,318	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	290	(1,005)	715	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	93	15,613	(15,706)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(29,664)	(40,434)	(15,261)	(85,359)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	1,640	3,906	1,743	7,289
Դուրսգրումներ	-	-	17,499	17,499
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(59,380)	(16,750)	(9,281)	(85,411)

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

	Փուլ 1	2022թ. դեկտեմբերի 31 Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	(79,315)	-	-	(79,315)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(5,928)	-	-	(5,928)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	24,666	-	-	24,666
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(60,577)	-	-	(60,577)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը.

- վերոնշյալ աղյուսակներում կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի, և
- «պարտքային ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկումից կորուստներ» և «հաճախորդներին տրված վարկերի հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված է համադրումը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝

	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով - կորպորատիվ ներդրումներ	Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով - մանրածախ վարկեր	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,101	16,597	177,613	(7,384)	17,500	-	205,427
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(284)	(21,472)	(25,206)	(24,925)	(27,708)	-	(99,595)
Հանրագումար	817	(4,875)	152,407	(32,309)	(10,208)	-	105,832
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	-	48,754	-	4,291	53,045
Ընդամենը	817	(4,875)	152,407	16,445	(10,208)	4,291	158,877

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է համադրումը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝

	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Բանկերին տրված պահանջներ և այլ պահանջներ	Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով - կորպորատիվ հաճախորդներ	Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով - մանրածախ վարկեր	Իրական Արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,564	28,886	123,647	22,921	24,666	-	201,684
	(1,101)	(6,862)	(127,248)	(21,597)	(5,928)	-	(162,736)
Հանրագումար	463	22,024	(3,601)	1,324	18,738	-	38,948
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	72,238	3,402	-	(4,649)	70,991
Ընդամենը	463	22,024	68,637	4,726	18,738	(4,649)	109,939

Ստորև ներկայացված են կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքների նշանակալի փոփոխությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխություններին:

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող - կորպորատիվ հաճախորդներ - համախառն հաշվեկշռային արժեք Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	28,493,196	-	112,326	28,605,522
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	5,627,529	-	-	5,627,529
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(14,580,542)	-	(102,792)	(14,683,334)
Այլ փոփոխություններ	1,146,250	-	-	1,146,250
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	366,104	-	272	366,375
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,052,536	-	9,806	21,062,342

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)**

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – մանրածախ վարկեր – համախառն հաշվեկշռային արժեք Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	23,320,720	290,642	176,350	23,787,712
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	9,094,688	4,547	-	9,099,235
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(3,521,429)	(38,392)	(27,661)	(3,587,482)
Փոխանցում 1-ին փուլ	141,131	(56,682)	(84,449)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(71,267)	77,510	(6,243)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(42,738)	(40,952)	83,690	-
Այլ փոփոխություններ	330,804	9,891	2,231	342,926
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	95,279	4,298	906	100,483
Դուրսագումներ	-	-	(29,601)	(29,601)
Մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273

Ստորև ներկայացված են կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքների նշանակալի փոփոխությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխություններին:

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – կորպորատիվ հաճախորդներ – համախառն հաշվեկշռային արժեք Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	21,116,594	-	445,687	21,562,281
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	14,883,702	-	-	14,883,702
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(21,116,594)	-	(445,687)	(21,562,281)
Այլ փոփոխություններ	15,309,173	-	137,033	15,446,206
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(1,699,679)	-	(24,707)	(1,724,386)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,493,196	-	112,326	28,605,522

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ մանրածախ վարկեր – համախառն հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	18,671,996	501,353	174,758	19,348,107
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	8,419,588	9,465	2,527	8,431,580
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(18,671,995)	(497,959)	(160,774)	(19,330,728)
Փոխանցում 1-ին փուլ	122,979	(76,624)	(46,355)	–
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(89,401)	95,637	(6,236)	–
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(6,279)	(154,794)	161,073	–
Այլ փոփոխություններ	15,606,907	444,207	97,605	16,148,719
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցություն	(733,075)	(30,643)	(28,749)	(792,467)
Դուրսգրումներ	–	–	(17,499)	(17,499)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,320,720	290,642	176,350	23,787,712

Պարտքային որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ բան չի նշվում, աղյուսակի գումարներն իրենցից ներկայացնում են համախառն հաշվեկշռային արժեքները:

Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար ստորև աղյուսակում արտացոլվող գումարները ներկայացնում են պարտավորված կամ երաշխավորված գումարներ, համապատասխանաբար:

Բանկը չունի վարկերի վարկանիշավորման ներքին համակարգ՝ հաճախորդներին տրված մանրածախ վարկերի վարկավորման որակը գնահատելու համար և կառավարում է պարտքային ռիսկը՝ հիմնվելով ժամկետանց օրերի մասին տեղեկատվության վրա:

Կորպորատիվ հաճախորդների պարտքային որակը կառավարվում է ներքին վարկանիշային համակարգով, ինչպես նկարագրված է ստորև, և այս ներքին վարկանիշների հիման վրա Բանկը դասակարգում է իր կորպորատիվ վարկերը ըստ 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի:

Ներքին վարկանիշները ձևավորվում են երկու հիմնական գործոնների համապարփակ գնահատումից՝

- Ֆինանսական գնահատում. ֆինանսական գնահատումը հիմնված է ֆինանսական հաշվետվությունների, մասնավորապես, հաշվեկշռի և եկամտի մասին հաշվետվության վերլուծության վրա: Այս վերլուծությունը ներառում է պարտքային ծածկույթը, գործառնական գնահատումը, իրացվելիությունը և կապիտալի կառուցվածքը:
- Բիզնես գնահատում. հաշվի են առնվում տարբեր գործոններ, ինչպիսիք են՝ արդյունաբերության ռիսկը, ընկերության կարգավիճակը և այլ համապատասխան չափանիշներ:

Ֆինանսական գնահատումների ելակետային սովալներն առավել նշանակալի ազդեցություն են ունենում ներքին վարկանիշների որոշման վրա, քան բիզնես գնահատումները:

Ներքին վարկանիշները, որոնք համապատասխանում են [1-5,5] և [5,6-10], ցույց են տալիս, համապատասխանաբար, լավ և միջին ֆինանսական գնահատական կորպորատիվ հաճախորդների համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

«Փուլ 1», «Փուլ 2» և «Փուլ 3» տերմինների բացատրությունը ներկայացված է Ծան. 4 (ե) (iv) կետում:

	2023թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով արժեզրկված	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Վարկանշված B- ից BB- Առանց վարկանիշի	1,184 4,843,475	- -	- -	1,184 4,843,475
	4,844,659	-	-	4,844,659
Կորստի պահուստ	(284)	-	-	(284)
Հաշվեկշռային արժեք	4,844,375	-	-	4,844,375
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող				
Վարկանշված A+	122,815	-	-	122,815
Վարկանշված B+ -ից BB- Առանց վարկանիշի	9,782,638 6,798,689	- -	- -	9,782,638 6,798,689
	16,704,142	-	-	16,704,142
Կորստի պահուստ	(21,472)	-	-	(21,472)
Հաշվեկշռային արժեք	16,682,670	-	-	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – Կորպորատիվ հաճախորդներ				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- 1 - 5.5 ներքին վարկանիշով	20,886,640	-	-	20,886,640
- 5.6-10 ներքին վարկանիշով	165,896	-	-	165,896
Արժեզրկված վարկեր	-	-	9,806	9,806
	21,052,536	-	9,806	21,062,342
Կորստի պահուստ	(106,173)	-	(8,146)	(114,319)
Հաշվեկշռային արժեք	20,946,363	-	1,660	20,948,023
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – Մանրածախ վարկեր				
- Ոչ ժամկետանց	29,272,320	186,658	-	29,458,978
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	74,868	6,537	-	81,405
- 31-90 օր ժամկետանց	-	57,667	-	57,667
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	55,400	55,400
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	34,565	34,565
- Ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	25,258	25,258
	29,347,188	250,862	115,223	29,713,273
Կորստի պահուստ	(68,372)	(10,399)	(9,940)	(88,711)
Հաշվեկշռային արժեք	29,278,816	240,463	105,283	29,624,562
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- Վարկանշված AA-ից AAA	9,390,638	-	-	9,390,638
- Վարկանշված B+-ից BB-	22,202,128	-	-	22,202,128
	31,592,766	-	-	31,592,766
Կորստի պահուստ	(70,785)	-	-	(70,785)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	31,592,766	-	-	31,592,766

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)**

	2023թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով արժեզրկված	
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ				
- Ոչ ժամկետանց	5,520,089	-	-	5,520,089
Հաշվեկշռային արժեք	5,520,089	-	-	5,520,089
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ				
- Ոչ ժամկետանց	1,753,153	-	-	1,753,153
Հաշվեկշռային արժեք	1,753,153	-	-	1,753,153
Երաշխավորություն և ակրեդիտիվ - Ոչ ժամկետանց	1,699,708	-	-	1,699,708
Հաշվեկշռային արժեք	1,699,708	-	-	1,699,708

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործընկերի պարտքային որակի վերաբերյալ:

	2022թ. դեկտեմբերի 31			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով արժեզրկված	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Վարկանշված B-ից BBB- Առանց վարկանիշի	964	-	-	964
	12,025,580	-	-	12,025,580
Հաշվեկշռային արժեք	12,026,544	-	-	12,026,544
Կորստի պահուստ	(1,101)	-	-	(1,101)
Հաշվեկշռային արժեք	12,025,443	-	-	12,025,443
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող				
Վարկանշված A+	65,278	-	-	65,278
Վարկանշված B- -ից B+	3,939,715	-	-	3,939,715
Առանց վարկանիշի	4,915,911	50,407	-	4,966,318
Հաշվեկշռային արժեք	8,920,904	50,407	-	8,971,311
Կորստի պահուստ	(9,960)	(6,637)	-	(16,597)
Հաշվեկշռային արժեք	8,910,944	43,770	-	8,954,714
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – Կորպորատիվ հաճախորդներ				
Արժեզրկման անհատական հայտանիշ չունեցող վարկեր				
- 1 - 5.5 ներքին վարկանիշով	28,426,033	-	-	28,426,033
- 5.6 – 10 ներքին վարկանիշով	67,163	-	-	67,163
Արժեզրկված վարկեր	-	-	112,326	112,326
Հաշվեկշռային արժեք	28,493,196	-	112,326	28,605,522
Կորստի պահուստ	(241,392)	-	(23,381)	(264,773)
Հաշվեկշռային արժեք	28,251,804	-	88,945	28,340,749

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
	12-ամսյա ԱՊԿ	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով չարժեզրկված	Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ, պարտքային առումով արժեզրկված	
Հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող – Մանրածախ վարկեր*				
- Ոչ ժամկետանց	23,283,209	208,820	-	23,492,029
- Մինչև 30 օր ժամկետանց	37,511	13,319	-	50,830
- 31-90 օր ժամկետանց	-	68,503	-	68,503
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	149,835	149,835
- 181-270 օր ժամկետանց	-	-	3,538	3,538
- Ավելի քան 271 օր ժամկետանց	-	-	22,977	22,977
	23,320,720	290,642	176,350	23,787,712
Կորստի պահուստ	(59,380)	(16,750)	(9,281)	(85,411)
Հաշվեկշռային արժեք	23,261,340	273,892	167,069	23,702,301
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- Վարկանշված B- -ից B+	18,411,577	-	-	18,411,577
	18,411,577	-	-	18,411,577
Կորստի պահուստ	(60,577)	-	-	(60,577)
Հաշվեկշռային արժեք-իրական արժեք	18,411,577	-	-	18,411,577
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ				
- Ոչ ժամկետանց	4,709,035	-	-	4,709,035
Հաշվեկշռային արժեք	4,709,035	-	-	4,709,035
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ				
- Ոչ ժամկետանց	1,716,652	-	-	1,716,652
Հաշվեկշռային արժեք	1,716,652	-	-	1,716,652
Երաշխավորություն և ակրեդիտիվներ				
- Ոչ ժամկետանց	1,209,370	-	-	1,209,370
Հաշվեկշռային արժեք	1,209,370	-	-	1,209,370

* ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառում են չօգտագործված փոխառության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Գրավ և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ

2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար կորստի պահուստ չէր ճանաչվել գրավի առկայության պատճառով:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	6,466,185
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	8,726,762	5,774,243
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	731,709	550,222

Ժամանակաշրջանի ընթացքում գրավի հետ կապված Բանկի կողմից կիրառվող քաղաքականությունում փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումը կշանակալի ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,844,375	12,025,443
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	6,466,185
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	16,682,670	8,954,714
Հաճախորդներին տրված վարկեր	50,572,585	52,043,050
Ներդրումային արժեթղթեր	31,610,283	18,429,094
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	131,751	134,942
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը	109,282,791	98,053,428

Որպես կանոն, արժեթղթերում ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի և այլ պահանջների համար գրավ չի պահանջվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծան. 13-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծան. 26-ում:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պարտապան կամ կապակցված պարտապանների խմբեր (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը՝ ՀՀ ԿԲ վարկերի և այլ պահանջների և ՀՀ պետական պարտատոմսերում ներդրումների գծով, գերազանցում է առավելագույն պարտքային ռիսկի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պայմանագրային կողմերի հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կազմում է 29,318,582 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 31,824,062 հազար դրամ):

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն (շարունակություն)

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և նրա պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Մնանկության դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	-	5,441,127	5,441,127	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,441,127	-	5,441,127	5,441,127	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Մնանկության դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ Ֆինանսական գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,466,185	-	6,466,185	6,466,185	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,466,185	-	6,466,185	6,466,185	-

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատու է ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
2023թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	6,268,266	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,441,127	-	-	-	-	-	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	9,346,526	-	-	2,016,711	122,815	5,196,618	16,682,670
Հաճախորդների տրված վարկեր	7,296,180	6,367,062	16,932,305	18,958,310	1,018,728	-	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,897,286	2,559,232	908,840	16,323,269	1,904,139	17,517	31,610,283
	-	-	-	-	-	131,751	131,751
	31,981,119	8,926,294	17,841,145	37,298,290	3,045,682	11,614,152	110,706,682
Պարտավորություններ							
Բանկերը ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	16,954	14,571	65,998	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,998,515	8,023,044	20,704,207	18,949,965	4,806	7,151,196	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,056	10,322	21,745	248,618	62,538	-	353,279
Այլ ներգրավված միջոցներ	17,719	18,374	37,803	139,776	65,277	-	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	107,186	-	-	6,303,971	-	-	6,411,157
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	713,237	713,237
	19,133,476	8,068,694	20,778,326	25,708,328	132,621	7,864,433	81,685,878
	12,847,643	857,600	(2,937,181)	11,589,962	2,913,061	3,749,719	29,020,804

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

գ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ամփոփ ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռային արժեք
2022թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	13,015,224	13,015,224
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,466,185	-	-	-	-	-	6,466,185
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	1,966,880	1,962,875	-	-	-	5,024,959	8,954,714
Հաճախորդների տրված վարկեր	6,374,108	6,047,803	21,839,000	16,886,903	895,236	-	52,043,050
Ներդրումային արժեթղթեր	12,024	3,826,556	2,891,604	10,596,878	1,084,515	17,517	18,429,094
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	134,942	134,942
	14,819,197	11,837,234	24,730,604	27,483,781	1,979,751	18,192,642	99,043,209
Պարտավորություններ							
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	3,099,938	8,429	33,715	-	-	3,142,082
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17,851,372	9,304,451	15,748,210	12,322,233	4,336	6,553,704	61,784,306
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,659	8,776	18,500	214,835	138,337	-	389,107
Այլ ներգրավված միջոցներ	18,878	20,567	42,126	179,049	38,383	-	299,003
Ստորադաս փոխառություններ	101,729	-	-	5,984,627	-	-	6,086,356
մայր կազմակերպությունից	-	-	-	-	-	424,602	424,602
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	-
	17,980,638	12,433,732	15,817,265	18,734,459	181,056	6,978,306	72,125,456
	(3,161,441)	(596,498)	8,913,339	8,749,322	1,798,695	11,214,336	26,917,753

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող արդյունավետ ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների միջև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %					
	2023թ. դեկտեմբերի 31			2022թ. դեկտեմբերի 31		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9.4%	4.5%	-	11.0%	2.5%	-
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	9.5%	5.5%	-	-	4.8%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11.9%	7.5%	5.1%	11.5%	7.5%	5.2%
Ներդրումային արժեթղթեր	10.4%	5.1%	3.5%	9.5%	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	8.2%	-	-	10.7%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	1.7%	0.8%	-	2.0%	0.5%	-
- Ժամկետային ավանդներ	7.3%	5.1%	2.3%	8.2%	4.3%	1.8%
Այլ ներգրավված միջոցներ	7.0%	-	-	8.0%	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	6.5%	6.5%	-	6.5%	6.5%

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ:

Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության զգայնությունը ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրյալ փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հիմնված է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա ֆիքսված և լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա: Սեփական կապիտալի զգայնությունը հաշվարկվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտքային ֆինանսական ակտիվների վերագնահատմամբ՝ հաշվի առնելով տոկոսադրույքների ենթադրյալ փոփոխությունների հետևանքները՝ հիմնված եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժերի ենթադրության վրա:

Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է համապատասխանաբար տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի ու 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2023թ. դեկտեմբերի 31		2022թ. դեկտեմբերի 31	
	Զուտ շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ	Զուտ շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ
100 բկ զուգահեռ աճ	81,085	(425,037)	(16,806)	(330,348)
100 բկ զուգահեռ նվազում	(81,085)	425,037	16,806	330,348

(ii) Արժուրային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժուրային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է՝ արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը չի հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժուրային ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,767,421	2,959,430	391,392	136,026	13,997	6,268,266
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,403,106	3,038,021	-	-	-	5,441,127
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	6,350,696	10,157,400	174,574	-	-	16,682,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32,142,747	14,625,888	3,803,950	-	-	50,572,585
Ներդրումային արժեթղթեր	22,219,645	8,055,053	1,335,585	-	-	31,610,283
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	111,175	20,554	22	-	-	131,751
Ընդամենը ակտիվներ	65,994,790	38,856,346	5,705,523	136,026	13,997	110,706,682
Պարտավորություններ						
Բանկերց ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	97,523	-	-	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	36,056,818	36,333,471	1,433,913	2,531	5,000	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	353,279	-	-	-	-	353,279
Այլ ներգրավված միջոցներ	278,949	-	-	-	-	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	2,140,642	4,270,515	-	-	6,411,157
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	330,700	321,781	51,525	9,231	-	713,237
Ընդամենը պարտավորություններ	37,117,269	38,795,894	5,755,953	11,762	5,000	81,685,878
Զուտ դիրք	28,877,521	60,452	(50,430)	124,264	8,997	29,020,804

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**գ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,796,381	7,847,615	2,348,190	3,029	20,009	13,015,224
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,529,407	3,936,778	-	-	-	6,466,185
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	695,000	8,065,932	193,782	-	-	8,954,714
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32,735,609	16,536,764	2,770,677	-	-	52,043,050
Ներդրումային արժեթղթեր	18,429,094	-	-	-	-	18,429,094
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	98,634	36,279	29	-	-	134,942
Ընդամենը ակտիվներ	57,284,125	36,423,368	5,312,678	3,029	20,009	99,043,209
Պարտավորություններ						
Բանկերց ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	3,142,082	-	-	-	-	3,142,082
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	25,988,888	34,441,194	1,337,875	1,132	15,217	61,784,306
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	389,107	-	-	-	-	389,107
Այլ ներգրավված միջոցներ	299,003	-	-	-	-	299,003
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	2,081,283	4,005,073	-	-	6,086,356
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	326,561	97,650	391	-	-	424,602
Ընդամենը պարտավորություններ	30,145,641	36,620,127	5,343,339	1,132	15,217	72,125,456
Զուտ դիրք	27,138,484	(196,759)	(30,661)	1,897	4,792	26,917,753

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	6,045	(19,676)
ՀՀ դրամի նկատմամբ Եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(5,043)	(3,066)
ՀՀ դրամի նկատմամբ ռուբլու փոխարժեքի աճ 10%-ով	12,426	189

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետական գործառնությունների բաժինը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետական գործառնությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետական գործառնությունների բաժինը իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «սթրես-թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության և Գանձապետական գործառնությունների բաժինը կողմից ներկայացվող հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)**

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 - 3 ամիս	3 - 6 ամիս	6 – 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
2023թ. դեկտեմբերի 31							
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	-	19,284	17,865	76,046	113,195	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,719,957	5,633,719	8,503,688	21,907,571	20,537,431	77,302,366	73,831,733
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	6,372	12,745	19,117	38,697	396,448	473,379	353,279
Այլ ներգրավված միջոցներ	5,184	15,863	22,893	45,432	238,003	327,375	278,949
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	204,054	-	207,253	7,127,349	7,538,656	6,411,157
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	418,638	-	-	-	294,599	713,237	713,237
Ընդամենը	21,150,151	5,866,381	8,564,982	22,216,818	28,669,876	86,468,208	81,685,878
Փոխատվության հանձնառություններ	8,972,950	-	-	-	-	8,972,950	8,972,950

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 - 3 ամիս	3 - 6 ամիս	6 – 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
2022թ. դեկտեմբերի 31							
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	-	3,217,277	10,005	36,671	3,263,953	3,142,082
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	16,179,838	8,474,062	9,694,430	16,522,992	12,881,928	63,753,250	61,784,306
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	6,186	12,374	18,560	37,576	473,173	547,869	389,107
Այլ ներգրավված միջոցներ	6,590	16,044	26,204	52,265	250,062	351,165	299,003
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	192,620	-	196,754	7,157,664	7,547,038	6,086,356
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	424,602	424,602	424,602
Ընդամենը	16,192,614	8,695,100	12,956,471	16,819,592	21,224,100	75,887,877	72,125,456
Փոխատվության հանձնառություններ	7,635,057	-	-	-	-	7,635,057	7,635,057

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ ֆիզիկական անձից կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների մնացորդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Մինչև 1 ամիս	2,119,448	2,643,959
1 - 3 ամիս	3,625,655	3,001,799
3 - 12 ամիս	16,391,855	18,633,086
Ավելի քան 1 տարի	8,881,624	2,776,868
	31,018,582	27,055,712

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ամօժանկետ	Ժամկե- տանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,268,266	-	-	-	-	-	-	6,268,266
Հակադարձ հետզևման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	5,441,127	-	-	-	-	-	-	5,441,127
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13,691,142	7,002	-	2,016,711	-	967,815	-	16,682,670
Ներդրումային արժեթղթեր	528,281	4,935,079	8,463,123	16,726,190	19,896,664	-	23,248	50,572,585
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	6,051,076	3,846,210	3,468,072	16,323,269	1,904,139	17,517	-	31,610,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,849,472	-	2,849,472
Բռնագանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	147,727	-	147,727
Այլ ակտիվներ	65,414	-	-	-	-	271,141	-	336,555
Ընդհանուր ակտիվներ	32,045,306	8,788,291	11,931,195	35,066,170	21,800,803	4,670,176	23,248	114,325,189
Պարտավորություններ								
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	-	31,525	65,998	-	-	-	97,523
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,633,809	5,395,018	28,818,398	18,979,612	4,896	-	-	73,831,733
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	201,863	-	-	-	-	201,863
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,256	6,800	32,067	248,618	62,538	-	-	353,279
Այլ պարտավորություններ	418,638	-	-	-	-	368,463	-	787,101
Այլ ներգրավված միջոցներ	4,757	12,962	56,177	139,776	65,277	-	-	278,949
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	94,640	-	94,640
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	107,186	-	6,303,971	-	-	-	6,411,157
Ընդամենը պարտավորություններ	21,060,460	5,521,966	29,140,030	25,737,975	132,711	463,103	-	82,056,245
Զուտ դիրք	10,984,846	3,266,325	(17,208,835)	9,328,195	21,668,092	4,207,073	23,248	32,268,944

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1 - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկե- տանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,015,224	-	-	-	-	-	-	13,015,224
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	6,466,185	-	-	-	-	-	-	6,466,185
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,184,053	3,738	2,006,645	-	-	760,278	-	8,954,714
Ներդրումային արժեթղթեր	374,321	4,338,427	10,842,500	18,998,781	17,368,621	-	120,400	52,043,050
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	12,024	6,718,160	10,596,878	1,084,515	17,517	-	18,429,094
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	484,917	-	484,917
Բռնագանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,734,364	-	2,734,364
Այլ ակտիվներ	47,218	-	-	-	-	109,052	-	109,052
Ընդամենը ակտիվներ	26,087,001	4,354,189	19,567,305	29,595,659	18,453,136	4,369,323	120,400	102,547,013
Պարտավորություններ								
Բանկերից ներգրավված վարկեր և այլ մնացորդներ	-	-	3,108,367	33,715	-	-	-	3,142,082
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	16,091,848	8,278,076	25,058,145	12,351,811	4,426	-	-	61,784,306
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	179,530	-	-	-	-	179,530
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,751	5,908	27,276	214,835	138,337	-	-	389,107
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	486,934	-	486,934
Այլ ներգրավված միջոցներ	6,156	12,722	62,693	179,049	38,383	-	-	299,003
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	8,471	-	8,471
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	101,729	-	5,984,627	-	-	-	6,086,356
Ընդամենը պարտավորություններ	16,100,755	8,398,435	28,436,011	18,764,037	181,146	495,405	-	72,375,789
2ուստ դիրք	9,986,246	(4,044,246)	(8,868,706)	10,831,622	18,271,990	3,873,918	120,400	30,171,224

«Ժամկետանց» սյունակում ներկայացված են միայն ակտիվների ժամկետանց գումարները՝ ըստ պայմանագրային պայմանների և ոչ գործիքների ամբողջական հաշվեկշռային արժեքը, որոնք գծով ուշացումներ են տեղի ունեցել: Կատարողականի և ակտիվների որակի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծան. 13-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

24 Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության ապահովումն է: Այդ նպատակի համար բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը կազմում է 254.44% (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 195.08%): Վերը նշված հարաբերակցությունը օգտագործվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի (նվազագույնը 60%) հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար:

ե) Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն ուղղակի կամ անուղղակի վնաս կրելու ռիսկն է, որը պայմանավորված է Բանկի գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքի հետ կապված բազմաթիվ պատճառներով, ինչպես նաև պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից տարբեր արտաքին գործոնների, օրինակ՝ օրենսդրության և կանոնակարգերի պահանջների և կորպորատիվ վարքագծի ընդունված ստանդարտների ազդեցությամբ: Գործառնական ռիսկն առաջանում է Բանկի բոլոր գործառնությունների հետ կապված:

Բանկի նպատակն է այնպես կառավարել գործառնական ռիսկը, որ հնարավոր լինի հավասարակշռել ֆինանսական կորուստ կրելուց և Բանկի հեղինակությանը վնաս հասցնելուց խուսափելն ու ծախսերի կրճատումը և նորարարությունները: Բոլոր դեպքերում, Բանկի քաղաքականությունը պահանջում է համապատասխանության ապահովում օրենսդրության և կանոնակարգերի բոլոր կիրառելի պահանջների հետ:

Բանկը գործառնական ռիսկը կառավարում է ներդնելով ներքին հսկողության մեխանիզմներ, որոնք ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ Բանկի գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտում:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն հիմնական կապիտալի ու ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշ՝ («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր սահմանված նվազագույն ցուցանիշից 6.2%, 8.3% և 11% (2022թ.՝ համապատասխանաբար 9% և 12%): 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները համապատասխանում էին սահմանված ցուցանիշներին:

2023 թվականի հունիսից սկսած հիմնական կապիտալի և լրացուցիչ կապիտալի տարրերը փոփոխվել են: Այժմ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների վերագնահատման պահուստը տեղափոխվել է լրացուցիչ կապիտալից առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալ, և պարտքային կորստի գծով հիմնական պահուստը ավելացել է երկրորդ մակարդակի կապիտալում՝ առավելագույնը ռիսկով կշռված ակտիվներում ներառված վարկային ռիսկի 1.25% չափով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

25 Կապիտալի կառավարում (շարունակություն)

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Առաջին մակարդակի կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	26,249,100	26,249,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	128,028	128,028
Չբաշխված շահույթ	5,201,738	3,719,027
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստ	(183,032)	-
Նվազեցումներ	(43,324)	(900,097)
Ընդամենը առաջին մակարդակի կապիտալ	31,609,659	29,453,207
Երկրորդ մակարդակի կապիտալ		
Չնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստ	637,343	-
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստ	-	(718,429)
Ստորադաս փոխառություններ	3,478,129	3,580,994
Ընդամենը երկրորդ մակարդակի կապիտալ	4,115,472	2,862,565
Ընդամենը կապիտալ	35,725,131	32,315,772
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	93,306,491	87,200,309
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	38.29%	37.06%
Ընդամենը առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	33.88%	-
Ընդամենը առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	33.88%	33.78%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Փոխատվության հանձնառություններ և պայմանական դեպքեր

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այդ պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

26 Փոխատվության հանձնառություններ և պայմանական դեպքեր (շարունակություն)

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	5,520,089	4,709,035
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	1,753,153	1,716,652
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	1,699,708	1,209,370
	8,972,950	7,635,057

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարման ժամկետը:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս փոխատվության հանձնառություններից 5,204,822 հազար դրամ գումարով հանձնառությունները (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,049,300 հազար դրամ) վերաբերում են տասնութ հաճախորդի (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնչորս հաճախորդի), ինչը վկայում է նշանակալի պարտքային ռիսկի առկայության մասին:

ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ունի մինչև 500,000 հազար դրամի չափով ապահովագրական ծածկույթ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար, ներառյալ շենքերի և սարքավորումների համար, գործունեության ընդհատման համար, երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունների համար, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի տարածքում կամ նրա գործունեության հետ կապված տեղի ունեցած պատահարների հետևանքով երրորդ կողմերին վնաս հասցնելու արդյունքում: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 110,000 հազար դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող նշանակալի հայցերի մասին:

գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր ընկերությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս.Էյ.Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: Մայր ընկերությունը հրապարակում է ֆինանսական հաշվետվությունները: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է Ֆրանսուա Բասիլը:

բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հունվարի 1 2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունվարի 1 2022թ. դեկտեմբերի 31
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	366,012	310,463

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2023թ. դեկտեմբերի 31	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2022թ. դեկտեմբերի 31	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	339,140	10.77%	292,914	10.18%
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(634)		(822)	
Ստացված ավանդներ	334,077	3.29%	219,054	1.81%

Կապակցված կողմերին վարերը տրամադրված են ՀՀ դրամով և արտարժույթով և ենթակա են մարման 1-ից 20 տարվա ընթացքում կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է Ծան.13 (բ) կետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2023թ. հունվարի 1 2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. հունվարի 1 2022թ. դեկտեմբերի 31
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	35,706	28,325
Տոկոսային ծախս	(7,779)	(3,659)
(Պարտքային վնաս)/պարտքային վնասի հակադարձում	188	(128)

(հազար ՀՀ դրամ)

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ**

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, վերջինիս այլ դուստր ընկերությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ		Մայր ընկերության հետ կապակցված այլ ընկերություններ		Ընդամենը
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	455,669		4,078		-		459,747
- եվրոյով	167,381		2,943		-		170,324
- այլ արժույթով	2,845		-		-		2,845
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-		-		5,640,854	5.53%	5,640,854
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-		-		-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր ընկերությունից							
- ԱՄՆ դոլարով	2,140,643	6.52%	-		-		2,140,643
- եվրոյով	4,270,514	6.52%	-		-		4,270,514
- եվրոյով	-		-		-		-
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	57,278		-		-		57,278
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ							
	-		-		-		-
Տոկոսային ծախս							
	(392,574)		-		(290,142)		(682,716)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ							
	11,059		-		-		11,059
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս							
	(25,762)		(42)		-		(25,804)
Մասնագիտական ծառայություններ							
	(94,685)		-		-		(94,685)

(հազար ՀՀ դրամ)

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր ընկերություն		Մայր ընկերության այլ դուստր ընկերություններ		Մայր ընկերության հետ կապակցված այլ ընկերություններ		Ընդամենը
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	976,755		3,964		-		980,719
- եվրոյով	466,284		1,157,516		-		1,623,800
- այլ արժույթով	16,982		-		-		16,982
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-		-		5,221,836	5.53%	5,221,836
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-		-		-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր ընկերությունից							
- ԱՄՆ դոլարով	2,081,282	6.52%	-		-		2,081,282
- եվրոյով	4,005,074	6.52%	-		-		4,005,074
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	26,045		-		-		26,045
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	327		-		-		327
Տոկոսային ծախս	(429,267)		-		(306,976)		(736,243)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ							
	8,786		-		-		8,786
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս							
	(15,170)		(104)		-		(15,274)
Մասնագիտական ծառայություններ							
	(28,800)		-		-		(28,800)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների գծով դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

(հազար ՀՀ դրամ)

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- Մակարդակ 1. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- Մակարդակ 2. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- Մակարդակ 3. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ելթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2023 և 2022թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ժամկետային ավանդների իրական արժեքների, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

	2023թ. դեկտեմբերի 31		2022թ. դեկտեմբերի 31	
	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	48,587,414	50,572,585	51,703,411	52,043,050
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	73,615,402	73,831,733	61,649,351	61,784,306

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ժամկետային ավանդների իրական արժեքների չափումները դասվում են իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ 2-ին (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ մակարդակ 2), իսկ հաճախորդների տրված վարկերի իրական արժեքների չափումները դասվում են մակարդակ 3-ին (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ մակարդակ 2):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ներդրումային արժեթղթեր				
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ	9,390,638	22,202,128	-	31,592,766
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	17,517	17,517
- Ներկառուցված փոխարկման հնարավորություն			-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)

	<u>Մակարդակ 1</u>	<u>Մակարդակ 2</u>	<u>Մակարդակ 3</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ներդրումային արժեթղթեր				
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ	-	18,411,577	-	18,411,577
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	17,517	17,517
- Ներկառուցված փոխարկման հնարավորություն			-	-

Իրական արժեքի գանահատման նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար՝ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելվածարները, որոնք օգտագործվում են գեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: